

Курус Тарас
Струтинська Тетяна Зіновіївна

Інституційна спроможність відкритих даних: регіональний вимір та цифрова інфраструктура

УДК 32.019.5:004.9
DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2026-2.11>

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

Курус Тарас
аспірант кафедри політології
Карпатського національного
університету імені Василя Стефаника
вул. Шевченка, 57, Івано-Франківськ,
Україна
ORCID: 0009-0007-8167-2683

Струтинська Тетяна Зіновіївна
кандидат політичних наук,
доцент кафедри міжнародних відносин
Карпатського національного
університету імені Василя Стефаника
вул. Шевченка, 57, Івано-Франківськ,
Україна
ORCID: 0000-0003-3328-628X

У статті досліджено інституційну спроможність органів місцевого самоврядування у сфері відкритих даних на прикладі порівняльного аналізу Львівської та Івано-Франківської областей. Актуальність дослідження зумовлена високим рівнем зрілості відкритих даних в Україні (97,1% за оцінкою Open Data Maturity), який контрастує з нерівномірністю впровадження цієї політики на локальному рівні та різним ступенем її практичної реалізації у територіальних громадах. У роботі акцентовано, що інституційна спроможність у цій сфері проявляється не лише у формальному виконанні вимог щодо оприлюднення даних, а у здатності забезпечувати їх системну публікацію, що відображається у фактичному наповненні порталів, концентрації наборів даних та наявності інфраструктурних інструментів, зокрема локальних порталів і API. Результати дослідження засвідчують наявність системного розриву між формальною присутністю розпорядників на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних та фактичною практикою наповнення наборів. Виявлено концентрацію активності в окремих громадах (зокрема, Коломия, Львів, Дрогобич), що зумовлено функціонуванням власних локальних порталів відкритих даних і більш розвиненою організаційною інфраструктурою. Показано, що локальні портали виступають ключовим середовищем системної публікації та координації процесів відкриття даних, забезпечуючи вищий рівень узгодженості та керуваності. Окрему увагу приділено аналізу API як індикатора переходу від моделі «дані як файл» до моделі «дані як сервіс», що розширює можливості автоматизованого використання даних та їх інтеграції у цифрові сервіси. Доведено, що багаторівнева портальна модель, яка поєднує центральний і локальні ресурси, сприяє підвищенню підзвітності, регулярності публікації та загальної інституційної зрілості у сфері відкритих даних. Обґрунтовано, що розвиток локальної цифрової інфраструктури та впровадження API є ключовими умовами підвищення ефективності політики відкритих даних на рівні територіальних громад.

Ключові слова: інституційна спроможність, відкриті дані, цифрова інфраструктура, публічне управління, територіальні громади, API, портал відкритих даних, цифрова трансформація, е-демократія.

Вступ. На сучасному етапі цифровізації Україна демонструє статус одного з європейських лідерів у сфері відкритих даних. Проте цей успіх на загальнодержавному рівні не завжди транслюється у рівномірну якість впровадження політики на місцях. Поняття інституційної спроможності у контексті відкритих даних виходить за межі формального виконання нормативних вимог чи підписання міжнародних зобов'язань. Це комплексна здатність публічних інституцій підтримувати оприлюднення даних як постійний, технологічно забезпечений управлінський процес, що створює додану вартість для суспільства.

Метою та завданням статті є проведення порівняльного аналізу інституційної спроможності у сфері відкритих даних на рівні областей України для визначення чинників, що впливають на якість і системність публікації наборів даних, зокрема шляхом зіставлення практик оприлюднення на централізованому та локальному рівнях, виявлення взаємозв'язку між наявністю власної портальної інфраструктури та обсягом оприлюдненої інформації, а також аналізу ролі API як індикатора вищого рівня інфраструктурної зрілості.

Методи дослідження. Емпіричну базу дослідження становлять дані щодо оприлюднення інформації органами місцевого самоврядування на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних [7] та локальних ресурсах Львівської області [3, 6] станом на 20 квітня 2026 року. Для аналізу обрано порівняльний метод із застосуванням двох моделей: Львівської області як зразка розвиненої портальної інфраструктури та Івано-Франківської області як моделі з обмеженим рівнем локальної інституційної підтримки. Важливим критерієм формування вибірки став фактор участі громад у міжнародних ініціативах, зокрема приєднання до Міжнародної хартії відкритих даних [1]. Це дозволило сфокусуватися на регіонах, які офіційно декларують політику відкритості та прозорості, проте демонструють суттєві розбіжності у рівні її фактичної реалізації та практичного використання інструментів електронного урядування.

Результати. За результатами оцінювання Open Data Maturity [2], показник зрілості України сягнув 97,1%, що випереджає результати країн із тривалою історією цифрових реформ. Водночас важливо враховувати, що сучасна нормативна база Укра-

їни у сфері відкритих даних уже виходить за межі суто централізованої моделі публікації. Положення, затверджене постановою Кабінету Міністрів України № 835, у редакції від 10 вересня 2025 року [8], прямо передбачає, що органи місцевого самоврядування та місцеві держадміністрації можуть використовувати для оприлюднення публічної інформації програмне забезпечення «Типове рішення місцевого порталу відкритих даних», яке передається та використовується згідно з ліцензійним договором, укладеним із Мінцифри. Отже, нормативне регулювання фіксує не лише сам обов'язок відкриття даних, а й інституційно визнає локальний портал як допустимий та легітимний механізм реалізації цієї політики на рівні громад і регіонів. Це особливо важливо в умовах, коли загальнонаціональні показники зрілості відкритих даних в Україні залишаються високими, однак на практиці між окремими територіями зберігається суттєва нерівномірність у рівні розвитку інфраструктури, регулярності оновлення та придатності наборів до повторного використання.

У такому контексті питання інституційної спроможності слід розглядати не лише через кількість оприлюднених наборів або формальну присутність розпорядника на державному порталі, а через здатність організувати сталий процес публікації даних у межах певної інфраструктурної моделі. Саме тому зіставлення централізованого і локального рівнів публікації набуває не технічного, а аналітичного значення: воно дозволяє виявити, чи справді наявність власного порталного рішення, уніфікованих процедур і API супроводжується вищою якістю та системністю відкриття даних. Така постановка проблеми безпосередньо підводить до порівняльного аналізу регіональних кейсів, у межах якого можна простежити, як нормативно дозволена можливість локального оприлюднення трансформується або не трансформується у реальну управлінську практику.

Аналіз кейсу Івано-Франківської області засвідчує виразний розрив між формальною присутністю розпорядників і фактичним наповненням їхніх профілів. За нашими підрахунками на основі наведеної вибірки, у таблиці місцевих розпорядників [7] для Івано-Франківської області зафіксовано 64 розпорядники, з яких 31 мають нульову кількість наборів даних, тобто половина профілів не містить жодної публікації. Сукупний обсяг наборів у межах цієї вибірки становить 1214, при цьому 519 наборів припадає на Коломийську міську раду, що становить близько 42,7 % від загального масиву. Для порівняння, Івано-Франківська міська рада має 60 наборів. Така конфігурація вказує, що в регіоні формальна присутність на державному порталі часто не супроводжується сталою практикою оприлюднення даних, тоді як окремі локальні осередки

здатні демонструвати значно вищий рівень інституційної спроможності.

Кейс Коломиї є особливо показовим, оскільки дозволяє розмежувати формальне та практичне розуміння спроможності. У наданому матеріалі Коломия постає не як громада, чия активність пояснюється символічною участю в ініціативах, а як приклад функціональної моделі відкритих даних, підсиленої власним локальним порталом [5]. Це дає підстави стверджувати, що формальне приєднання до Міжнародної хартії відкритих даних не є автоматичним показником інституційної зрілості. Значно важливішими виявляються організаційна сталість, локальна цифрова інфраструктура та здатність перетворити публікацію даних на регулярну управлінську практику. У цьому сенсі Коломия виступає практичним орієнтиром для Івано-Франківської області загалом і для Івано-Франківської міської ради зокрема.

Ситуація у Львівській області демонструє іншу модель. За нашими підрахунками на основі таблиці місцевих розпорядників з державного порталу [7], у вибірці фігурують 44 розпорядники, з яких 31 мають нульову кількість наборів, тобто близько 70,5 % профілів на державному порталі є порожніми. Водночас загальна кількість наборів на цьому ресурсі становить 2388, причому 1486 наборів належать Львівській міській раді, а 599 – Дрогобицькій міській раді. Разом ці два розпорядники акумулюють 87,3 % усіх наборів у межах вибірки. Це означає, що навіть на централізованому порталі активність регіону є вкрай концентрованою та значною мірою залежить від інституційно сильних локальних акторів.

Однак принципово іншу картину дає локальний портал Львівщини. У вибірці, поданій у наданому матеріалі, локальний ресурс містить 64 активні позиції з ненульовими показниками, а сумарна кількість наборів становить 3093. Для низки тих самих розпорядників локальний портал демонструє вищі значення, ніж державний: зокрема, Стрийська міська рада має 170 наборів проти 29 на державному порталі, Солонківська сільська рада – 51 проти 14, Пустомитівська міська рада – 56 проти 0, Великомоштівська міська рада – 50 проти 0, Шегинівська сільська рада – 46 проти 0. Це свідчить, що локальна портална інфраструктура не дублює централізований ресурс механічно, а часто виступає основним середовищем системної публікації, стандартизації та оновлення наборів даних. Додатково важливо, що саме на локальному порталі назви розпорядників подані у більш уніфікованому вигляді, що зменшує проблеми агрегування та міжплатформного зіставлення.

Окремого тлумачення потребує висока активність Львівської та Дрогобицької міських рад на державному порталі при їх відсутності у зведених

вибірці обласного локального ресурсу. У межах дослідження ця «аномалія» пояснюється не випадковим накопиченням наборів, а наявністю окремих локальних порталів відкритих даних. Для Львова функціонує власний портал відкритих даних, так само як і для Дрогобича [6]. Відтак надвисокі показники на державному порталі слід тлумачити як прояв вищої інституційної спроможності цих громад, що мають окремі локальні рішення, а не як суто централізовану модель відкриття даних. Це також показує, що багаторівнева портална архітектура може мати різні конфігурації: обласний портал, міські портали або їх поєднання.

Порівняння двох областей дає змогу сформулювати ширший висновок: інституційна спроможність у сфері відкритих даних залежить не стільки від формального включення в політику відкритості, скільки від наявності локальної цифрової інфраструктури, координації публікації, стандартизації назв і процедур, а також здатності підтримувати регулярне оновлення наборів. Львівщина демонструє вищий рівень такої спроможності завдяки багаторівневій порталній моделі, тоді як Івано-Франківська область загалом характеризується слабшою інституціоналізацією відкритих даних, попри наявність окремих успішних локальних практик. Теоретично це означає, що інституційна спроможність у сфері відкритих даних має вимірюватися не лише кількістю наборів, а комбінацією організаційної сталості, інфраструктурної забезпеченості та технічної придатності даних до повторного використання.

Окремим виміром вищого рівня інституційної зрілості є API. Якщо базова публікація файлів забезпечує відкритість у форматі завантаження, то API фіксує перехід до моделі «дані як сервіс», за якої дані можуть автоматизовано використовуватися, інтегруватися в сервіси, аналітичні модулі та продукти реального часу. За результатами інвентаризації, у Львова зафіксовано 18 API, у Коломиї – 9, у Львівської обласної ради – 1, у Дрогобича – 1, тоді як для Івано-Франківської міської ради API-наборів у вибірці не виявлено. Ці результати підтверджують, що API слід розглядати не як другорядну технічну опцію, а як індикатор зрілої моделі відкритих даних, у якій публікація переходить від формальної відкритості до функціонального включення даних у ширші цифрові процеси. У цьому сенсі відмінність між файлами та API відображає відмінність між базовим оприлюдненням і сервісною моделлю даних. Актуальність такого підходу узгоджується і з сучасними європейськими трендами, де окрему увагу приділяють повторному використанню, API та практичній цінності наборів [2].

Висновки. Узагальнюючи результати дослідження, можна констатувати, що реальна ефективність політики відкритих даних на рівні тери-

торіальних громад визначається фактичною організаційною та технологічною спроможністю, а не лише формальним виконанням нормативних вимог чи приєднанням до міжнародних ініціатив. Попри високий загальнодержавний рівень зрілості відкритих даних в Україні, який сягає 97,1%, на локальному рівні спостерігається суттєва нерівномірність впровадження цієї політики та виразний розрив між формальною присутністю розпорядників на державному порталі й фактичною практикою оприлюднення інформації. Аналіз свідчить, що інституційна спроможність є комплексною здатністю публічних інституцій підтримувати публікацію даних як постійний, технологічно забезпечений управлінський процес, де ключову роль відіграє саме розвиток локальної цифрової інфраструктури. Доведено, що багаторівнева портална модель, яка поєднує центральний і місцеві ресурси, є найбільш оптимальною для забезпечення підзвітності та регулярності оновлення наборів, оскільки локальні портали часто виступають основним середовищем для системної публікації, стандартизації та уніфікації даних. Окремим індикатором високої інституційної зрілості виступає впровадження API, що фіксує перехід від базової моделі «дані як файл» до функціональної моделі «дані як сервіс», що чітко простежується на прикладі успішних кейсів Львова та Коломиї. Таким чином, досвід Львівщини та окремих громад Івано-Франківщини підтверджує, що розбудова власної цифрової інфраструктури та сервісних інструментів є необхідною умовою для подолання існуючих розривів і переходу до підзвітної та ефективного публічного управління.

ЛІТЕРАТУРА:

1. International Open Data Charter Government Adopters. URL: <https://opendatacharter.org/government-adopters/>.
2. Publications Office of the European Union (2025) Open Data Maturity Report. URL: https://data.europa.eu/sites/default/files/2025-12/2025_odm_report_5.pdf.
3. Львівська обласна рада Портал відкритих даних Львівщини. URL: <https://data.loda.gov.ua>.
4. Дрогобицька міська рада Портал відкритих даних м. Дрогобич. URL: <https://opendata.drohobych-rada.gov.ua>.
5. Коломийська міська рада Портал відкритих даних м. Коломия. URL: <https://dani.kolrada.gov.ua>.
6. Львівська міська рада Портал відкритих даних м. Львова. URL: <https://opendata.city-adm.lviv.ua>.
7. Міністерство цифрової трансформації України Портал відкритих даних України. URL: <https://data.gov.ua>.
8. Кабінет Міністрів України (2015) Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних : Постанова від 21 вересня 2015 р. № 835. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1151-2015-%D0%BF#n10>

REFERENCES:

1. International Open Data Charter (n.d.) Government adopters. URL: <https://opendatacharter.org/government-adopters/>
2. Publications Office of the European Union (2025) Open data maturity report. URL: https://data.europa.eu/sites/default/files/2025-12/2025_odm_report_5.pdf
3. Lvivska oblasna rada (n.d.) Portal vidkrytykh danykh Lvivshchyny. URL: <https://data.loda.gov.ua/>
4. Drohobyska miska rada (n.d.) Portal vidkrytykh danykh m. Drohobych. URL: <https://opendata.drohobych-rada.gov.ua/>
5. Kolomyiska miska rada (n.d.) Portal vidkrytykh danykh m. Kolomyia. URL: <https://dani.kolrada.gov.ua/>
6. Lvivska miska rada (n.d.) Portal vidkrytykh danykh m. Lvova. URL: <https://opendata.city-adm.lviv.ua/>
7. Ministerstvo tsyvrovoi transformatsii Ukrainy (n.d.) Portal vidkrytykh danykh Ukrainy. URL: <https://data.gov.ua/>
8. Kabinetu ministriv Ukrainy (2015) Pro zatverdzhennia Polozhennia pro nabory danykh, yaki pidliahaiut opry-ludnenniu u formi vidkrytykh danykh : Postanova vid 10 veresen 2025 r. № 835. Redaktsiia vid 10.09.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1151-2025-%D0%BF#n10>

Institutional capacity of open data: regional dimension and digital infrastructure

Kurus Taras

Postgraduate Student at the Department of Political Science
Vasyl Stefanyk Carpathian National University
Shevchenka str., 57, Ivano-Frankivsk, Ukraine
ORCID: 0009-0007-8167-2683

Strutynska Tetiana Zinoviivna

Candidate of Political Sciences,
Associate Professor at the Department of International Relations
Vasyl Stefanyk Carpathian National University
Shevchenka str., 57, Ivano-Frankivsk, Ukraine
ORCID: 0000-0003-3328-628X

The article investigates the institutional capacity of local self-government bodies in the field of open data through a comparative analysis of the Lviv and Ivano-Frankivsk regions. The relevance of the research is driven by Ukraine's high level of open data maturity (97.1% according to the Open Data Maturity assessment), which stands in contrast to the uneven implementation of this policy at the local level and varying degrees of its practical realization in territorial communities. The study emphasizes that institutional capacity in this area is manifested not only in formal compliance with data publication requirements but also in the ability to ensure their systemic publication. This is reflected in the actual content of portals, the concentration of datasets, and the availability of infrastructural tools, particularly local portals and APIs. The research results attest to a systemic gap between the formal presence of data custodians on the Unified State Open Data Web Portal and the actual practice of dataset populating. A concentration of activity was identified in specific communities (notably Kolomyia, Lviv, and Drohobych), which is due to the operation of their own local open data portals and a more developed organizational infrastructure. It is shown that local portals serve as a key environment for systemic publication and coordination of data disclosure processes, providing a higher level of consistency and manageability. Particular attention is paid to the analysis of APIs as an indicator of the transition from a «data-as-file» model to a «data-as-service» model, which expands the possibilities for automated data use and its integration into digital services. The study proves that a multi-level portal model, combining central and local resources, contributes to increasing accountability, regularity of publication, and overall institutional maturity in the open data ecosystem. It is substantiated that the development of local digital infrastructure and the implementation of APIs are key conditions for increasing the efficiency of open data policy at the level of territorial communities.

Key words: institutional capacity, open data, digital infrastructure, public administration, territorial communities, API, open data portal, digital transformation, e-democracy.

Дата першого надходження статті до видання: 19.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 22.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 21.05.2026